

การสังเกตแนวโน้มประสงค์ที่จะยึดการตายของผู้ป่วยระยะสุดท้าย
ในทัศนะของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร

นาฏสิริ ราชฉวาง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

การแสดงเจตนาไม่ประสงค์ที่จะยืดการตายของผู้ป่วยระยะสุดท้าย ในทัศนะของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร
A DECLARATION OF INTENTION TO REFUSE LIFE SUSTAINING OF TERMINAL STAGE
PATIENT FROM ELDERLY PERSPECTIVE IN BANGKOK

นาฏศิริ ราชฉวาง 5037042 PPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุรชาติ ฒ หนองคาย, Psy.D.(MANAGEMENT), วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์, Dr.MED.,
สุธี อยู่สถาพร, D en D (REGIME 1984) (HONS), สุกนธา ศิริ, Ph.D.(TROPICAL MEDICINE)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรื่องการแสดงเจตนาไม่ประสงค์ที่จะยืดการตายของผู้ป่วยระยะสุดท้าย ในทัศนะของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ที่มาใช้บริการที่ศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 280 ราย โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามผู้สูงอายุ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 60 - 69 ปี นับถือศาสนาพุทธ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า ร้อยละ 49.3 มีสถานภาพสมรสคู่ ไม่มีอาชีพ ร้อยละ 67.1 และไม่มีรายได้ ร้อยละ 63.6 มีเพียงเงินเลี้ยงชีพผู้สูงอายุ และร้อยละ 70.4 มีภาวะสุขภาพปกติ มีความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการแสดงเจตนาไม่ประสงค์ที่จะยืดการตายของผู้ป่วยระยะสุดท้ายในระดับดี แต่มีการสนับสนุนทางสังคมในระดับต้องปรับปรุง ผู้สูงอายุส่วนใหญ่สนใจทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์ที่จะยืดการตายของผู้ป่วยระยะสุดท้าย วิธีการยืดการตายที่ผู้สูงอายุจะปฏิเสธมากที่สุด คือ การใส่ท่อช่วยหายใจ/การเจาะคอเพื่อใส่ท่อช่วยหายใจ และการช่วยฟื้นคืนชีพเมื่อหัวใจหยุดเต้น ผู้สูงอายุไม่ต้องการเป็นภาระของญาติ และคิดว่าถึงวาระแล้วที่ต้องการจากไปอย่างสงบเป็นเหตุผลสำคัญของการทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์ที่จะยืดการตายของผู้ป่วยระยะสุดท้าย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการแสดงเจตนาไม่ประสงค์ที่จะยืดการตายของผู้ป่วยระยะสุดท้าย ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล ในด้านระดับการศึกษา ความรู้ ทัศนคติ และการสนับสนุนทางสังคม

จากผลการศึกษาที่มีข้อเสนอแนะคือ ควรมีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ และญาติ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์ที่จะยืดการตายของผู้ป่วยระยะสุดท้ายของผู้สูงอายุ และเรื่องสิทธิที่ผู้สูงอายุควรทราบให้มากขึ้น โดยการทำเอกสาร แผ่นพับ คู่มือ หรือจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมสุขภาพด้านอื่น ๆ

คำสำคัญ: การแสดงเจตนาไม่ประสงค์ที่จะยืดการตาย / ผู้ป่วยระยะสุดท้าย

**A DECLARATION OF INTENTION TO REFUSE LIFE SUSTAINING OF
TERMINAL STAGE PATIENT FROM ELDERLY PERSPECTIVE IN BANGKOK****NARTSIRI RATCHAWANG 5037042 PPH/M****M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN MEDICAL AND PUBLIC HEALTH LAW
ADMINISTRATION****THESIS ADVISORY COMMITTEE: SURACHART NA NONGKHAI, Psy.D.
(MANAGEMENT), VITON EUNGPRABHANTH, Dr.MED., SUTHEE USATHAPORN,
D EN D (REGIME 1984) (HONS), SUKHONTHA SIRI, Ph.D.(TROPICAL
MEDICINE)****ABSTRACT**

The study is survey research with the objective of studying the perspective of the elderly in the Bangkok Metropolitan area about a declaration of intention to refuse life sustaining treatment for terminal stage patients. The studied populations were the elderly, over 60 years old, who sought health services at health centers, in the Health Department of Bangkok Metropolitan Administration. The sample size was 280 people, sampled using random sampling. The research tool was a questionnaire.

The result of the study was: most of the elderly were female with an age of 60-90 years old, had Buddhism as their religion, 49.3 % had primary education or below, married unemployed (67.1%) not a wage-earner but had a government living allowance for the elderly (63.6%) and normal health (70.4%). Their knowledge and attitude of the declaration of intention to refuse life sustaining treatment for terminal stage patients were at a good level but the social support for the declaration of intention to refuse life sustaining treatment for terminal stage patients was at a level of “needed to be improved”. Most of the elderly had an interest in making a living will to declare their intention to refuse life sustaining treatment for terminal stage patients.

The life sustaining methods at a terminal stage, which the elderly mostly refused, were resuscitation by nasal breathing or a tracheal breathing tube or cardiac resuscitation. The main reasons for wishing to make a living will of declaration of intention to refuse life sustaining treatment for terminal stage patients were: they did not want to be burdensome to their relatives, they liked to reach the final stage peacefully when their time came. The factors related to the declaration of intention to refuse life sustaining treatment for terminal stage patients were: personal characteristics, education status, knowledge, attitude and social support .The research suggested that there should be promotion and a campaign to increase knowledge and understanding among the elderly and their relatives about the living will of the declaration of intention to refuse life sustaining treatment for terminal stage patients and the elderly’s rights integral with health promotion programs. Those campaigns may be done through the use of brochures, handbooks, pamphlets notice boards etc.

**KEY WORDS: DECLARATION OF INTENTION TO REFUSE LIFE
SUSTAINING OF TERMINAL STAGE PATIENT /
TERMINAL STAGE PATIENT**

117 pages